PL ISSN 0419-8824

DZIEJE NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

2–2020

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik LII
2020
2

Warszawa 2020

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszczaka,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

KOMITET REDAKCYJNY
Roman Baron, Idesbald Goddeeris, Krzysztof Kawalec, Marek Kornat,
Andrzej Koryn, Krzysztof Kosiński, Claudia Kraft, Piotr Madajczyk,
Wojciech Materski, Jan Molenda, Władimir Niewieżin, Andrzej Nowak,
Małgorzata Ptasińska, Dušan Segeš, Andrzej Suchcitz, Włodzimierz Suleja,
Małgorzata Willaume, Michihiro Yasui

REDAKCJA
Andrzej Chojnowski (członek redakcji), Małgorzata Gmurczyk-Wrońska
(zastępca redaktora naczelnego), Paweł Libera (sekretarz redakcji),
Rafał Stobiecki (członek redakcji), Jacek Tebinka (członek redakcji),
Tadeusz Wolsza (redaktor naczelny)

REDAKTOR WYDAWNICZY
Ewa Bazyl

TŁUMACZENIA STRESZCZEŃ
Grażyna Waluga

ADRES REDAKCJI
Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00–272 Warszawa
tel. 22 831 02 61–62, w. 43
e-mail: dn@ihpan.edu.pl
http://www.dn-ihpan.edu.pl

Czasopismo recenzowane

p-ISSN 0419-8824
e-ISSN 2451-1323 (wersja pierwotna)

© Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Publikacja dotowana ze środków publicznych
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Dzieje Najnowsze, Rocznik LII – 2020, 2
PL ISSN 0419–8824

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

Marek Jakubiak – *Jan Czochralski – pionier światowej elektroniki i inżynierii materiałowej* 5
Robert Majzner – *Kulisy mianowania oraz odwołania płk. SG Pawła Aleksandrowicza ze stanowiska attaché wojskowego przy Poselstwie Polskim w Tokio* 25
Robert Kuśnierz – *„Dobrze jest już wtedy, gdy nie jest bardzo źle"..., czyli o sytuacji wsi ukraińskiej po Wielkim Głodzie* 49
Stanisław Żerko – *Niemcy wobec Włoch w pierwszej fazie II wojny światowej (wrzesień 1939 – czerwiec 1940 r.)* 73
Tadeusz Wolsza – *Mąż stanu polskiej emigracji. Władysław Anders w latach 1945–1970* 99
Anna Maria Adamus – *Listy i korespondencja do władz jako źródło do badań dziejów PRL* 133
Radosław Domke – *Obraz intelektualisty we współczesnym dyskursie filmowym lat 1968–1990* 155
Paweł Malendowicz – *Odrodzenie i kształtowanie się ruchu anarchistycznego w Polsce od lat osiemdziesiątych XX w.* 183
Grzegorz Misiura – *Kształcenie organistów do 1992 r. w wybranych polskich diecezjach* 199

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Przemysław Waingertner – *O pożytkach płynących z lektury publicystyki politycznej. Refleksje na marginesie najnowszego wyboru pism Ignacego Matuszewskiego* 227
Krzysztof Brzechczyn – *Wokół polityki pamięci i sprawiedliwości okresu przejściowego w krajach Europy Wschodniej* 237
Krzysztof Kosiński – *Warianty biografii Zbigniewa Herberta (1924–1998)* 249

* * *

Andrzej Krzak, *Wojny bałkańskie 1912–1913* – Dariusz Faszcza 271
John J. Mearsheimer, *Tragizm polityki mocarstw* – Jakub Polit 278
Oleh Razyhrayev, *Policja Państwowa w województwie wołyńskim w okresie międzywojennym* – Mateusz Rodak 286

IN MEMORIAM

Marek Kazimierz Kamiński (1948–2020) – Sebastian Pilarski 295

Instrukcja wydawnicza

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie:

1. Wszystkie teksty należy składać w dwu egzemplarzach oraz w wersji elektronicznej. Wydruk powinien być sporządzony według obowiązujących norm: Times New Roman 12 pkt, interlinia 1,5 wiersza, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi dużymi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie – w przypadku pracy wielotomowej – liczbę tomów lub części (np. t. I–II) cyframi rzymskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko autora recenzji – na końcu tekstu z prawej strony oraz afiliację (miasto).

4. Teksty do działu „Życie naukowe" zawierają tytuł (na osi); podpis autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis autora jak w recenzji.

6. Odnośniki do przypisów (dolnych) w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. – wiek lub r. – rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską wówczas, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7, dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem znaczenia w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku – w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy i roczniki periodyków i innych publikacji podajemy cyframi rzymskimi; zeszyty, numery i części – cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane autorom do właściwego przygotowania i ponownego przesłania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułu i artykułu recenzyjnego streszczenia (do 3000 znaków ze spacjami) i zarysu treści (do 500 znaków ze spacjami) w języku polskim, wykazu słów kluczowych w języku polskim (do 5–7 słów lub wyrażeń) oraz bibliografii zawierającej pozycje cytowane w przypisach.

INSTYTUT HISTORII PAN
PRZEDSTAWIA

Krzysztof Kosiński

„Ekonomia krwi"

Konspiracja narodowa w walczącej Warszawie: 1939–1944–1990

www.ihpan.edu.pl
www.ksiegarnia-ihpan.edu.pl

ISSN 0419-8824